No. 3110. UTRECHT Woensdag 29 November 1939. 56ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt elke Woensdag en Zaterdag
Abonnementsprijs voor het gebiedsdeel
fl. 2.— per kwartaal bij vooruitbetaling.

Redactie: St. Elisabeth's Gasthuis Tel. 1292
Administratie: St. Thomas-college Tel. 1550
Uitgever: W. J. A. Donders.
Drukkerij van het Vicariaat.

Voor het Buitenland fl. 10.— per jaar
Afzonderlijke nummers fl. 0.10

ENCYCLIEK SUMMI PONTIFICATUS

Vervolg.

Wederkerig vertrouwen is onontbeerlijk.

De zonder twijfel onmisbare vooronderstelling van elke vredelievende bespreking tussen naties, en de echte grond van de juridische verhoudingen tussen hen van kracht, is het wederkerig vertrouwen: de verwachting en de overtuiging, dat iedere partij zijn gegeven woord zal gestand doen; de zekerheid, dat beide partijen er van overtuigd zijn, dat „wijsheid beter is dan oorlogswapens" (Eccl. 9, 18) en zij bereid zijn in onderhandeling te treden en iedere toevlucht tot geweld of handelingen van geweld zullen vermijden in gevallen van uitstel, belemmering, verandering of twist, omdat dit alles het gevolg kan zijn, niet van verkeerd willen, maar van veranderde omstandigheden en van in verdrukking komende werkelijke belangen.

Maar om van de andere kant de volkerenwet los te maken van de goddelijke wet en haar te grondvesten op de autonome wil der Staten, betekent dat deze wet verlaagd wordt en beroofd van haar edelste en krachtigste hoedanigheden. Aldus zou zij overgeleverd zijn aan het noodlottig drijven van eigenbelang en gemeenschappelijke zelfzucht, uitsluitend er zijn op ingesteld eigen rechten te handhaven en die van anderen te ontkennen.

Nu is het waar, dat met het voorbijgaan van de tijd en met de werkelijke verandering der omstandigheden, welke niet waren of misschien ook niet konden worden voorzien bij het opmaken van de overeenkomst, zulk een overeenkomst of minstens enige van zijn artikelen, inderdaad kunnen worden of schijnen te worden onrechtvaardig, onbruikbaar of te moeilijk voor één der partijen. Het is duidelijk, dat als dit het geval is, men intijds zijn toevlucht moet nemen tot een openlijke gedachtewisseling met het doel, de overeenkomst te wijzigen of een ander te maken.

Doch om overeenkomsten in beginsel als kortstondig te beschouwen en zich het recht aan te matigen ze eenzijdig op te zeggen, wanneer ze niet langer meer van voordeel zijn, betekent elk onderling vertrouwen tussen de Staten te vernietigen. Op die manier zou elke natuurlijke regeling nutteloos zijn, en zou er een scheiding ontstaan tussen de verschillende volkeren en naties, welke onmogelijk te herstellen valt.

Wat betreffende de toekomst?

Heden, Eerbiedwaardige Broeders, ziet het geheel mensdom met schrik naar de afgrond, waartoe zij gebracht is door de dwalingen en beginselen, welke Wij hebben aangeduid, en door de practische gevolgen daarvan. Verdwenen zijn de trotse illusies van onbegrensde vooruitgang. Zou er nog iemand zijn, die dat feit niet inzag, de tragische geestelijkheid van vandaag zou het hem toeroepen, tegelijk met de stem van den profeet: „Hoort gij doven en ziet gij blinden" (Is. 42, 18). Wat van buiten leek als orde, was niets anders dan een binnendringen van wanorde: verwarring in de beginselen van het zedelijk leven. Deze beginselen, eenmaal gescheiden van de grootheid van de Goddelijke Wet, hebben ieder veld van menselijk handelen besmet.

Doch laat Ons het verleden verlaten en Onze ogen wenden naar de toekomst, welke, overeenkomstig de beloften van de machtigen dezer aarde, bestaan zal uit een nieuwe orde, gegrondvest op rechtvaardigheid en vooruitgang; zodra de bloedige conflicten van heden zijn opgehouden. Zal deze toekomst werkelijk anders zijn; bovenal, zal zij beter zijn? Zullen de vredesverdragen, zal de nieuwe internationale orde aan het eind van deze oorlog bezield zijn door rechtvaardigheid voor allen, bezield zijn door de geest, welke vrij maakt en vrede brengt? Of zal het een ellendige herhaling zijn van oude en nieuwe dwalingen?

Te hopen op een beslissende verandering zonder de oorlogsramp en zijn uiteindelijke afloop is, zoals de ondervinding zien laat, ijdel. Het uur der overwinning is het uur van uiterlijke triomf voor de partij, welke overwint, maar in gelijke mate ook het uur der bekoring. In dit uur strijdt de engel der rechtvaardigheid met de demonen van het geweld; het hart van den overwinnaar is al te gemakkelijk verhard; gematigheid en verziende wijsheid schijnt hem zwakheid toe; de opgewonden hartstochten van het volk, dikwijls nog aangewakkerd door de gedragen offers en het lijden, verduisteren het inzicht zelfs van de verantwoordelijke personen en maakt ze onoplettend voor de waarschuwende stem van menselijkheid en rechtvaardigheid, welke overstemd en overschreeuwd wordt door de menselijke kreet: „Vae victis, wee den overwonnenen". Er is gevaar, dat de afrekening en de beslissingen in zulke omstandigheden ontstaan, niets anders zijn dan onrecht onder de dekmantel van rechtvaardigheid.

Een Geheiligde taak.

Zulk een opvoeding kan misschien voor de verantwoordelijke bestuurders een bron van toenemende kracht en sterkte schijnen, maar inderdaad zou het het tegenovergestelde zijn, zoals de droeve ondervinding zou leren. De misdaad van hoogverraad tegen den „Koning der Koningen en den Heer der Heerscharen" (I. Trimoth. 6. 15; cf. Apoc. 19, 6) gepleegd door een opvoeding, welke of onverschillig of vijandig aan het Christendom is; de verwerping van het: „Laat de kleine kinderen tot Mij komen" (Mat. 19, 14), zou de bitterste vruchten dragen. Daar tegenovergesteld zal de Staat, welke de angst van de bloedende en verscheurde harten der vaders en moeders wegneemt en hun rechten herstelt, zijn eigen inwendige vrede bevorderen en de grondvesten leggen voor een gelukkige toekomst van het land.

De zielen der kinderen aan de ouders door God gegeven en in het doopsel met het koninklijk merkteken van Christus gewijd, op te voeden, is een geheiligde taak, waarover de liefde van God met jaloersheid waakt. De zelfde Christus, Die de woorden uitsprak: „Laat de kleine kinderen tot Mij komen" heeft, ondanks al Zijn genade en goedheid, al degenen, die ergernis geven aan de dierbaren van Zijn hart, gedreigd met de vreselijkste straffen.

Welke ergernis is er nu meer blijvend van geslacht tot geslacht dan een jeugdgemeenschap, welke verkeerd is gericht op een doel, hetwelk van Christus „de Weg, de Waarheid en het Leven" vervreemdt en leidt tot een openlijke of verborgen afval van Christus?

Deze Christus, van Wien zij de jeugd van heden en van de toekomst wensen te vervreemden, is dezelfde Christus, Die van Zijn Eeuwige Vader alle macht de Hemel en op aarde gekregen heeft. Hij heeft in Zijn almachtige Hand het bestaan der Staten, volkeren en naties. Hij kan leven verkorten en verlengen: Hij verleent wasdom, voorspoed en grootheid. Van alles, wat op aarde bestaat, heeft alleen de ziel een onsterfelijk leven.

Een opvoedingssysteem, welk het geheiligd gebied van de christelijke familie, beschermd door Gods heilige wet, niet zou respecteren, welke de grondslagen daarvan zou aanvallen, belet de jeugd te gaan naar Christus, naar de bronnen van den Zaligmaker, om leven en vreugde (cf. Isaias 12, 3).

Dit systeem zou afval van Christus en de Kerk beschouwen als een bewijs van getrouwheid aan het volk, of aan een bijzonder klassewoord: „Zij, die van U afwijken, zullen op de aarde geschreven staan" (Jer. 17, 13).

Onbegrensd gezag.

De gedachte, welke de Staat onbegrensd gezag, toekent is niet eenvoudigweg een verschrikkelijke dwaling tegen het innerlijke leven der naties, tegen hun voorspoed en tegen de grotere en goed-geordende verbetering in hun welstand, maar eveneens benadeelt het de betrekkingen tussen de volkeren, want het verbreekt de eenheid van de bovennationale gemeenschap, berooft de volkerenwet van zijn grondslag en kracht, leidt tot verkrachting van de rechten van anderen en verhindert overeenstemming en vreedzame besprekingen.

Een beschikking van de door God bekrachtigde natuurlijke orde verdeelt het menselijk ras in feite in sociale groepen, naties of Staten, welke wederkerig in organisatie en bestuur afhankelijk zijn van hun eigen inwendig leven. Maar boven dat alles is het menselijk ras tesamen verbonden door wederzijdse banden, zedelijke en gerechtelijke, tot een groot gemeenbest gericht op het welzijn van alle naties en bestuurd door speciale wetten, welke zijn eenheid beschermen en zijn voorspoed bevorderen.

Heden kan niemand het ontgaan te zien, hoe de eis van alleenheerschappij voor de Staat in openlijke tegenstelling is met de natuur van den mens — doch het uiterlijke heet te liegen — en hoe derhalve de duurzaamheid van de internationale verdragen afhankelijk is gesteld aan de wil der heersers, terwijl de mogelijkheid van ware eenheid en vruchtbare samenwerking gericht op het algemeen welzijn geheel wordt vernietigd.

Aldus, Eerbiedwaardige Broeders, is het noodzakelijk voor het bestaan van een harmonieus en blijvend contact en van vruchtbare verhoudingen onderling, dat de volkeren de grondbeginselen van de internationale natuurwet erkennen en beschermen, welke hun normale activiteit en ontwikkeling regelt. Zulke beginselen eisen achting voor de overeenkomstige rechten van onafhankelijkheid en leven en tot de mogelijkheid van gedurige ontwikkeling op de wegen der beschaving; zij eisen verder getrouwheid aan de verdragen, welke men is overeengekomen en welke zijn bekrachtigd in overeenstemming met de beginselen van de wet der naties.

Wordt vervolgd.

WAAROM?

De nacht bedekt als een doodskleed de oceaan, en over de reling van de steamer geleund, staar ik in het zwarte, sterrenloze duister. Een snelle, wielende schuimstroom bruist voorbij beneden langs de romp van het schip en de golven doemen met hun witte schuimmutsen als spoken uit het donker op naar het licht van onze booglampen.

Golven doemen op en verdwijnen. Golven verrijzen en vergaan. Met een zacht en altijd eender geruis verheffen ze zich voor een ogenblik uit de donkere schoot van de oceaan, om dan weer voor eeuwig terug te zinken in deze zwarte oneindigheid. Voor eeuwig! Want deze golven zullen nooit meer verrijzen. Wel anderen. Wel staan millioenen anderen, zo gelijk aan deze, als alleen de ene golf op de andere gelijken kan, uit het water op, maar niet deze, deze nooit meer. Eenmaal zijn ze geweest, eenmaal hebben ze hun schuimkap spookachtig wit naar de zwarte hemel geheven, doch daarna zijn ze voor eeuwig weer opgenomen in de donkere schoot van de zwoegende oceaan, en geen andere klacht werd over hun vergaan aangeheven, dan het mat en eentonig geruis van het deinende water.

Ik leun over de reling en staar in het donker naar de altijd eendere beweging van de zee: golven, als bergen wit besneeuwd met schuim en wit geaderd op hun flanken, doemen op en glijden terug in het donkere dal door nieuw verrijzende golven gedolven. Zo is het leven van een golf: een ademtocht van de oceaan, een vluchtige opgang, een extatisch gebaar ten hemel, om dan klachteloos af te glijden naar een eeuwige dood. En opeens rijst in mij de vraag: Waarom? Waarom dit vluchtige leven der golven op al de oceanen tussen de beide polen der aarde; waarvan milliarden nimmer door een mensenoog worden beschouwd, waarom de golven in deze nacht, die ik ongezien en ongekend voorbij vaar?

En toch heeft God op de avond van de derde scheppingsdag de zee aanschouwd, die Hij geschapen had en Hij oordeelde, dat zij goed was. Ja, zij is goed zó, ook al vragen wij ons af: waarom? Ook al schijnt de eeuwige deining van deze wateren redeloos, of althans even geheim van zin als het bestaan van die onmetelijke watervloeden zelf. Want zij wiegen gehoorzaam onder het rythme der eeuwige wet en hebben zich nimmer verzet tegen de Wil, die beval en alles zo maakte, dat Hij het goed kon noemen.

Ik leun over de reling van het helverlichte promenadedek, turend in de nacht, terwijl ik met het oog de gestadige gang der golven volg; en ik denk aan een andere nacht, toen ik op het terras van een restaurant de mensenmassa's gadesloeg, die als watervloeden voortstuwden over de donkere boulevards. Voortstuwden? of voortgestuwd werden? Bewogen zij zich zelf, of waren ze een stroom door uitwendige krachten gedreven? Is iedere mens geen golf, een op- en nedergang van vijftig — zestig jaren? Uit de schoot der mensheid ontwaakt, stijgen ze op in kortstondige vreugde over de schoonheid van het bestaan, om daarna neer te zinken in de donkere dalen van de dood en te verdwijnen in de nacht der vergetelheid.

Plotseling knalde op de rijweg een schok: een motor vloog op een vrachtauto te pletter. Er is consternatie van een ontredderd verkeer en een zwarte haag mensen omringt den man, die bewegingloos en bloedend op het asfalt ligt. Een ziekenauto doorbreekt het cordon en rijdt weg met den onbekende, die voor altijd insluimert nog voor het ziekenhuis bereikt is. De mensen staan nog even bijeen en gaan dan huns weegs: ze worden weer gegrepen door de stroom, die hen ieder naar hun eigen doeleinden voortstuwt en ze vergeten dit leven, dat plotseling een einde nam; de golf, die neerzeeg, gedenken ze niet meer, ze hebben hun eigen leven nog en golven voort, tot ook hun leven voor eeuwig neerdaalt en niet meer herdacht wordt.

Was dit het leven van een mens, dat daar bloedend wegvloeide over het asfalt? En de voorbijgangers stonden er zo onbewogen omheen, blijkbaar door niets anders opgehouden dan door de bloedige sensatie van dit ongeluk. Maar deze mens verlangde toch met al de vezels van zijn hart, om iets te worden, of iets te zijn; om mee te tellen in de samenleving? Hij heeft zich toch uitgesloofd, dag en nacht geploeterd, gewroet, op, God weet, wat voor infame wijze misschien, om zich naar boven te werken op de ladder der maatschappij en zich, al was het dan ook maar een kop, boven zijn medemensen te verheffen. Er was toch diep in zijn hart een jubel van geluk, toen de mensen met zo iets als eerbied stilstonden, waar hij voorbij kwam, en hij voelde zich toch verongelijkt en gekrenkt, toen men hem later weer vergat en over het hoofd zag? Was hij zich, als iedere mens, niet diep bewust meer dan een golf te zijn, die de schoonheid van zijn donker-blauw gespannen flanken naar de hemel heft, om dan voor eeuwig terug te zinken in de vergetelheid van het niet? Maar waarom wordt hij dan als een niet geïndentificeerd menselijk wrak opgenomen van dezelfde straten, waarin hij zich als liefste ideaal door een standbeeld vereeuwigd had gedroomd? Waarom stonden de mensen hier dan sensatie-belust te kijken, meer geboeid door het bloedig ongeval dan door de rampspoed van den mens, die er de dood bij vond? Waarom rollen de stromen van het stadsverkeer, een ogenblik in hun loop gestremd, onverdroten verder, alsof er niets gebeurd was? Is dit dan geen onrecht ten opzichte van de innigste overtuiging en de diepste drang, die leefden in het hart van dezen man, ja, is het geen verloochening van de verlangens, die al die mensen voor zich zelf koesteren?

„We zijn op aarde, om in de hemel te komen."

Machinaal en gedachtenloos hebben we dat opgedreund, toen we nog op de schoolbanken zaten, en het interesseerde ons maar matig: we waren er tenminste nooit rouwig om, wanneer de les in al die onbegrijpelijke waarheden weer tot het verleden behoorde. We besefpen dan ook niet, dat we hier de oplossing gaven van een probleem, dat voor ons nog geen probleem was, maar dat zich in de toekomst zeker op min of meer scherpe wijze aan ons op zou dringen, evenals het zich aan alle mensen opdringt, ook aan die millioenen, die er geen weg mee weten. Want dit is het antwoord op de vraag: Waarom? Dit is de brug, die de kloof overwint, welke er ligt tussen de tegengestelde verlangens in elken mens. Dit is de kroon, die alle menselijke begeerten samenvat en met zijn luister verzadigt. Dit is de apotheose, die de langverwachte, onvergankelijke heerlijkheid brengt.

De mens heeft een ziel, die geestelijk is en eeuwig blijft, en die hem maakt tot wat hij is, tot een persoonlijkheid. Maar hij heeft ook een lichaam, dat stof en as, tot stof en as moet wederkeren, en dat verrijst in bloei om neer te dalen in ontbinding: als een golf, wel schoner, maar even vergankelijk. Het is dus niet te verwonderen, dat de geestelijke, eeuwige ziel onsterfelijk wil zijn, en dat de menselijke persoonlijkheid ook als zodanig geëerd en verheerlijkt wil worden. Maar evenmin is het verwonderlijk, dat die verlangens deze bevrediging op aarde niet vinden, want ze wonen er in een stoffelijk lichaam temidden van stof en alles, wat na een korte bloei onherroepelijk afglijdt naar een eeuwig verleden. Maar zou de mens dan als enigste wezen hier op aarde een vergeefse schreeuw van honger zijn, temidden van die ontelbare, anderen, die hun zang van verzadiging in volmaakte levensvreugde uitzingen tot aan het einde door hun aard bepaald? Of bestaan er dieper, lichtender perspectieven voor hem, het uitzicht op een wereld, waarin het leven niet volgens de ten ondergang neigende curve van een golf verloopt, doch enkel opwaarts zweeft; een wereld, waarin hij de onsterfelijkheid vindt, die hij op aarde vruchteloos zoekt; een wereld tenslotte, waarin zijn persoonlijkheid, zijn wezen zelf, met die onvergankelijke luister omkleed wordt, die hij van een afgietsel zijner persoonlijkheid, van een standbeeld, in dit leven vergeefs verhoopt heeft.

„De mens is op aarde, om in de hemel te komen."

Wat hebben de wijzen dezer aarde, die het rijke, aantrekkelijke wezen van den mens in de voorbij eeuwen tot voorwerp van hun ingespannen studie maakten, dan wel voor successen geboekt, dat ze de pretentie namen, dit antwoord als vrouwenpraat te kwalificeren en de hemel naar het rijk der fabels te verwijzen? Hebben ze wel ooit antwoord tegenover antwoord gesteld? Of hebben ze zich niet veeleer hooghartig gehuld in de mantel van het: "Ignoramus et ignorabimus", een indrukwekkend gebaar, dat nochtans niet in staat is, hun geestelijke armoede aan het oog te onttrekken. Of zijn ze niet veeleer, het gewicht hunner geleerdheid ten spijt, blind gebleven voor het meest fundamentele conflict, dat de menselijke ziel doorwroet, een conflict, dat met de gespletenheid van het menselijk wezen zelf gegeven, onweerstaanbaar naar de hemel wijst als enigste antwoord? Als geestelijk en verheerlijkt-stoffelijk wezen met de zuivere Geest, die zijn oorsprong en doel is, verenigd, verstilt de vraag van het menselijk hart, dat duister en gedurig zijn ganse leven door klopt: Waarom? Dan immers komt ons hart tot rust, omdat het, volgens het woord van Augustinus, rust in God.

De mens onsterfelijk in zijn vereniging met den eeuwigen God, zijn persoonlijkheid verheven en geadeld door zijn deelgenootschap aan het Goddelijk Leven, dat is het antwoord van den Schepper op de vraag. Die leeft in het hart van iederen mens, en de oplossing van het probleem, dat Hij met den mens zelf in het leven geroepen heeft.

M. M.

ALGEMEEN POLITIEK OVERZICHT

De militaire activiteit aan het Westfront blijft zich beperken tot artillerievuur, meer of minder hevig en het opstijgen en neerkomen van vliegtuigen, dit neerkomen soms normaal, soms gedwongen door de vijand. Men kan aan het Westfront nog niet van grootscheepse ondernemingen spreken, en velen twijfelen er aan, of het daartoe, gezien het ver voortgeschreden seizoen, zal komen; want de uren voor de aanval zijn kort, en in de lange nachten kan de teruggedrevene zijn nieuwe posities te zeer versterken, zodat elke morgen weer krachtige tegenstand kan geboden worden; terwijl ook zware bewolking, mist, regen en koude geen gunstige elementen zijn om belangrijke operaties te beginnen en door te zetten. Maar tenslotte kan een legerleiding over dit alles heenstappen, wijl de politieke leiding de aanval noodzakelijk acht.

Zelfs echter zij, die deze twijfel koesteren, verwachten, dat het Westelijk front toch veel actiever zal worden. Eens zal de grote aanval daar komen, en dan is het voor de partij, welke deze zal ontketenen, zaak hem vanuit de gunstigste posities te kunnen ondernemen. En ook de winter biedt gelegenheid te over om door fellere acties, over breder terreinuitgestrektheid, met inzet van veel sterker troepen de stellingen te veroveren, welke straks als uitvalspoort kunnen dienen. En daar elke aanval, als hij succes heeft, door een tegenaanval zal gevolgd worden, zal de strijd in het Westen oplaaien; zal daar niet meer „de rust" heersen, welke tot dusverre ieders verbazing opwekte.

Het is alleen maar de vraag, wanneer dat straks zal plaats hebben.

Meer activiteit heerst er op zee, en wel speciaal in de mijnen en duikbotenoorlog.

En of nu werkelijk de uiterste strijd is begonnen, waarvan men in Duitsland gesproken heeft na het weigeren van Hitlers vredesvoorstel. Of nu de uit vliegtuigen geworpen magnetische zeemijnen de verrassingen zijn, welke Duitsland indertijd beweerde nog in petto te hebben, en welke het einde van de Britse suprematie ter zee zou-

den kunnen betekenen?

Er is in de laatste weken heel wat tonnage in de grond geboord door mijnen en onderzeeërs of althans ernstige schade toegebracht, en in de laatste dagen vielen de Pilsudski, een bekend touristenschip, de Sussex, een groot Engels passagierschip, enkele Engelse oorlogsschepen, maar ook het Nederlandse S.S. Spaarndam dat op weg was van New Orleans naar Nederland.

Engeland beweert dat het binnenkort zijn verdediging zal klaar hebben tegen de Duitse nieuwe mijnen. Maar behalve dat, heeft Koning George gisteren de nieuwe repressaille-maatregel goedgekeurd om alle export van Duitsland te kapen.

Dit plan van de geallieerden om Duitsland buiten de wet te stellen en de export te gaan belemmeren, werd niet overal gunstig ontvangen. Italië, Japan, België, Nederland, Denemarken en Noorwegen hebben tegen deze nieuwe maatregel van de Engelsen geprotesteerd.

Maar toch zal de nieuwe maatregel der geallieerden dezer dagen aan de neutralen overhandigd worden. Een antwoord op hun diverse moeilijkheden zal dan nog volgen.

Volgens een bericht uit Amsterdam zou daar tegenover Duitsland de neutrale landen hebben medegedeeld, dat het niet kan instaan voor schepen van neutrale mogendheden, indien deze mogendheden door blijven gaan met het handeldrijven op Engeland.

Men ziet wel dat de toestand voor de neutraulen niet rooskleurig is en vooral niet voor landen als Nederland. Nederland, zo schreef dezer dagen de Standaard, kan protesteren tegen de Engelse maatregelen tegen de Duitse uitvoer, maar dwingend optreden onzerzijds naar beide kanten is uitgesloten. Intussen moeten wij blijven varen en verheugend instemmen, dat zowel reders als bemanningen inzien, dat doorvaren de enige mogelijkheid is. Hier ligt het terrein waar ons volk zijn beste eigenschappen heeft vertoond. De daad overwint.

Met het oog op deze plannen der scheepvaart maatschappijen is de contactcommissie van de organisatie van werknemers en werkgevers in het scheepsvaartbedrijf is dezer dagen namens den minister president door de chef van de marinestaf ontvangen. De commissie bepleitte het treffen van verschillende maatregelen ter waarborging van de grootst mogelijke veiligheid voor de opvarenden van Nederlandse koopvaardijschepen. De Stafchef zal rapport uitbrengen aan den Minister President.

Wat de gevolgen dezer verscherpte zeeoorlog voor Duitsland zullen zijn?

Het was voor een ieder klaar en duidelijk, dat wat Berlijn het meest kwelde, wat de Duitse regering de meeste zorgen baarde, de moeilijkheid was, de bijna-onmogelijkheid van de bevoorrading langs de zeewegen. De Britse „blokkade" is voor een land, dat grondstoffen, niet alleen voor de oorlogvoering van het land moet aanvoeren, een groot gevaar; zelfs een vitale bedreiging.

Maar daar komt nu nog bij alle verhindering van de export, waardoor Duitsland, wat geen goud heeft, thans ook voor de onmogelijkheid gesteld wordt, om te betalen wat het nodig heeft.

Londen heeft zich, in tegenstelling met Berlijn, nooit op een bliksemoorlog ingesteld; integendeel heeft het al zijn kansen berekend in verband met een zeer langdurige periode, drie jaar, en desnoods nog veel meer; in de stellige verwachting, dat in die tijd Duitsland volkomen uitgeput zal raken, en door een vernietigend gebrek aan grondstoffen en voldoende levensmiddelen, gedwongen zal worden zich opnieuw onvoorwaardelijk over te geven.

Te Berlijn wist men, welke de innerlijkste gedachten der Britten zijn. En dan is het volkomen begrijpelijk, dat alle krachten der Duitsers er op geconcentreerd worden om, met alle middelen, welke in de macht der Duitse weermacht liggen, de Britse blokkade — eigenlijk een minder juist woord voor de Engelse afsnoering — te breken, door het instrument, dat deze afsluiting doorvoert, zo groot mogelijke schade toe te brengen, en zoveel verliezen te doen incasseren, dat het niet meer in staat zou zijn de volle taal te vervullen.

Maar de Duitse afgrond heeft weer een nieuwe Engelse afgrond opgeroepen en zo wordt de oorlog langzamerhand erger.

Tot slot moeten we nog even onze gedachten laten gaan naar Oost Europa, waar Rusland na een periode van rust, aan Finland nieuwe eisen heeft gesteld, thans tengevolge van een grensincident aan de Finse grens. Eisen welke feitelijk een ultimatum zijn en op ultimata volgen gewoonlijk oorlogen.

Harde tijd.

GRIJZE HAREN.

UIT DE INTERNATIONALE PERS.

DE TORPEDERING VAN DE COURAGEOUS

Het S.S. Veendam van de Holl. Am. Lijn is getuige geweest van het torpederen van de Courageous. En een der opvarenden vertelde er het volgende van:

Op 9 September vertrok de Veendam van New-York naar Europa met een lading van 1200 ton stukgoed en 8.000 ton graan, bestemd voor Rotterdam en Antwerpen.

Het grootste deel van de reis was reeds afgelegd, zonder dat men iets bemerkt had van de oorlog, toen men in de morgen van 17 September, op 375 mijl bewesten het Kanaal, een vrachtschip zag, die in nood verkeerde.

Het bleek het Engelse s.s. Kafiristan te zijn, dat door een Duitse duikboot getorpedeerd was. Onmiddellijk stoomde de Veendam er naar toe, maar toen men in de nabijheid kwam, bleek het Amerikaanse ss. American Banker de bemanning van de Kafiristan reeds te hebben opgepikt, zodat de Veendam geen hulp behoefde te verlenen.

Met behoorlijke snelheid werd verder koers gezet naar Engeland, tot men 's avonds omstreeks zeven mijl vooruit een groot oorlogsschip zag, dat drie kleinere schepen escorteerde. De lucht was helder en het zicht goed, zodat men al spoedig kon onderscheiden, dat het grote schip het Britse vliegtuigmoederschip Courageous was, dat drie torpedojagers begeleidde. Kort nadat men de schepen in zicht gekregen had, kwamen enkele bombardementsvliegtuigen met een grote bocht over de Veendam heenzetten en koersten naar de Courageous, waar zij op het dek landden.

Vervolgens legde het grote schip een dicht rookgordijn, dat het volkomen aan het oog onttrok.

Op de Veendam meende men, dat de schepen zich thans zouden verwijderen, maar na ongeveer vijf minuten hoorde men vlak na elkaar twee explosies. Door het rookgordijn kon men niet zien wat er gebeurde, maar wel zag men de torpedojagers hun snelheid vermeerderen.

Toen de rook een weinig was opgetrokken, zag men, dat de Courageous aan bakboordzijde door een torpedo moest zijn getroffen. Het schip wendde zich op zij, vlak daarop verhief de voorsteven zich bijna rechtstandig omhoog en dan zonk het kolossale vaartuig binnen enkele minuten weg.

Intussen was op de Veendam bevel gegeven de sloepen gereed te houden en werden veertien reddingsboten gestreken. Op het water was toen reeds niets meer te zien dan een dikke laag olie, die zich zeer ver uitstrekte en op sommige plaatsen een dikte had van vijf centimeter. Wat wrakhout en gereedschappen dreven rond.

Spoedig bleek, dat de reddingspogingen vrijwel tevergeefs zouden zijn. Een aantal opvarenden van de Courageous had zich met sloepen in veiligheid kunnen brengen, en anderen kwamen in het vuile water terecht. De meesten van hen werden in de diepte gezogen, toen het vliegtuigmoederschip zonk, enkelen werden door de torpedojagers opgepikt, maar degenen, die zich nog drijvende konden houden, kwamen om in de olie.

Toen de torpedojagers waren reddingssloepen uitgezet, terwijl ook een Brits vrachtschip hulp bood, maar veel drenkelingen konden niet worden gered. Een der sloepen van de Veendam viste nog een officier van de Courageous op, die door de vuile olie zwaar vergiftigd was en geen tekenen van leven meer gaf. Hoewel de scheepsarts van de Veendam nog geruime tijd poogde de levensgeesten weer op te wekken, mocht dit niet gelukken. Het stoffelijk overschot werd aan boord gekist en meegenomen naar Engeland. Ook had men het scheepsjournaal van het getorpedeerde schip, welk boek in de olie ronddreef, bij een van de sloepen opgepikt. Dit journaal heeft de kapitein van de Veendam ingepikt en verzegeld, om het later in Engeland af te geven.

Toen bleek, dat verdere reddingspogingen geen resultaat zouden opleveren, zette de Veendam omstreeks twee uur 's nachts koers naar de Downs, nadat het Engelse patrouillevaartuig Ivanhoe langszij was gekomen en een der officieren den kapitein van de Veendam bedankt had voor de verleende hulp.

Ruim zeven uur had men met zoeklichten naar overlevenden gespeurd, maar zonder resultaat.

20 September kwam men in de Downs aan en daar ging de Veendam voor anker, om de instructies van de Britse admiraliteit af te wachten. Het stoffelijk overschot van den officier, die de betaalmeester van de Courageous bleek te zijn, werd aan wal gebracht, terwijl het verzegelde journaal aan de autoriteiten werd overgegeven.

MALARIA-EXPLOSIES.

De malaria-explosies, welke een scheepsofficier doodde en de hele bemanning van de Trefusis, op weg van Dakar (Zuid-Afrika) naar Perth, teisterde, bewijst opnieuw hoe machteloos een scheepsbemanning is tegen de malariamuskiet op malariakusten, indien de stelselmatige kininisatie van alle opvarenden verwaarloosd wordt.

Sommige Afrikaanse negerstammen ontvangen reeds als zuigeling de malaria-erfenis, die hen gedurende hun hele leven nooit meer verlaat, maar in streken, waar malaria niet endemisch heerst, is een enkele parasietendrager in staat de ganse gemeenschap te besmetten. Wat op de „Trefusis" plaats vond, speelde zich ook af op een eiland van de Stille Zuidzee, dat er trots op ging vrij van malaria te zijn. Het eiland lag, ver van besmettingshaarden, als een zwaar verankerd schip in de deining van de Oceaan.

Ter ere van de aankomst van een landgenoot, die als achttiende blanke medebewoner zich op het eiland zou vestigen, werd een feest georganiseerd. De feestelijkheden duurden enige dagen en de gast en de zeventien blanke gastheren amuseerden zich kostelijk, maar een maand na afloop van het gezellig samenzijn lagen dertien hunner met zware malariakoortsen te bed. Het enige redmiddel, kinine, was spoedig bij de hand en de aanbeveling van de malaria Commissie van de Volkenbond om ter behandeling van Malaria een dosis van 1 gram tot 1.3 gram kinine in te nemen per dag gedurende 5 tot 7 dagen en ter voorkoming van malaria tijdens het malariaseizoen een dagelijkse dosis van 400 milligram kinine, was niet onbekend. Op bladzijde 125 van haar verslag (Engelse editie), verschenen in 1938, merkt deze Malaria Commissie terecht op, dat onder de antimalariamiddelen, kinine nog steeds de eerste plaats inneemt op grond van haar betrouwbare werking en bijna volkomen afwezigheid van giftigheid, benevens de zeer verbreide kennis van haar gebruik en dosering.

De malaria-aanvallen waren heviger dan men ooit gezien had en men vermoedde, dat de ziekte geïmporteerd was, maar van waar en hoe? De verdenking viel op den nieuwen medebewoner en al spoedig bleek zij juist te zijn, want de landgenoot, dien men zo feestelijk ontvangen had, had de gevreesde ziekte meegebracht van de Afrikaanse Goudkust! De op het eiland aanwezige malariamuskieten hadden verder voor de verbeiding der ziekte gezorgd.

M. Ned. No. 242.

Bonairiaanse Krabbels

De Stenen.

Het raadsel van de stenen, die van Bovenwinden op Bonaire werden geïmporteerd, is opgelost. Ze zijn bestemd voor het bouwen van aloë-kookgelegenheden. Nu is aloë een heel goed Bonairiaans product. Logisch zou het dus zij geweest ook Bonairiaanse stenen te gebruiken. Maar die vermaledijde kwaliteit ook, „Buitenlands" fabrikaat is veel beter. Vuurvast zijn die geïmporteerde stenen.

Maar wat denkt het Gouvernement nu? Dat de vele aloë-kookinstallaties die op Bonaire zijn van pap zijn gemaakt? Of zouden dat misschien ook vuurvaste stenen zijn?

Het wordt tijd, op het kantoor van den gezaghebber een collectie van alle op ons eiland voorkomende steensoorten te plaatsen. De Bonairiaanse vuurvaste steensoorten, die door het gehele volk worden gebruikt en die iedereen kan vinden, zullen dan de ere-plaats innemen.

Rincon.

Vroeger, in de oudheid, hield de gezaghebber op Donderdagmorgen te Rincon zitting en die dag werden de Rinconezen die een huwelijk wensten te plegen, getrouwd. Dat is jaren en jaren lang goed gegaan en er is nooit enig bezwaar tegen die dag gerezen. Een iegelijk was tevreden.

Totdat ruim een half jaar geleden door de gezaghebber darin verandering werd gebracht en de zittingdag op Dinsdag werd gesteld. Nu is niemand op Bonaire erg op de Dinsdag gesteld. Dat is een dag die ongeluk aanbrengt, indien men tenminste een nieuw werk aanvangt, het huwelijk inbegrepen.

Niemand zal op Dinsdag trouwen, op Dinsdag zal geen schip een grote reis beginnen, niemand zal op Dinsdag een winkel voor het eerste openen of aanvangen een huis te bouwen.

Allemaal gekheid, dat bijgeloof, zegt U. Wij zijn dat volkomen met U eens. Maar zou men in Nederland op Vrijdag trouwen?

Herhaalde malen is door het volk aan den gezaghebber gevraagd om de betrouwbare Doderdag weer in ere te herstellen. Ook de Pastoor van Rincon heeft een goed woordje gedaan. Alles tevergeefs! Nu gaan de trouwlustige Rinconezen per auto naar Kralendijk om daar het wettelijk huwelijk aan te gaan en moeten zij van hun veel al schamele penningen nog vijf gulden autohuur betalen. En waarom dat alles? Wij weten het niet.

Maar ligt het niet op de weg van den gezaghebber de weg tot het huwelijk zoveel mogelijk over rozen te doen gaan in plaats van distels voor de trouwlustigen te plaatsen? En rekening te houden met de wel wat primitieve doch onschadelijke gedachten van het volk? Laat ons hopen, dat de nieuwe gezaghebber de Donderdag weer aan Rincon teruggeeft.

De Telefoon.

We bezitten een telefoon op Bonaire. Ja, zo modern zijn we toch. We hebben ook één dokter en één vroedvrouw. Wij zullen U vertellen wat deze drie ongelijke grootheden met elkaar te maken hebben.

Mooie palen staan langs de weg naar Rincon en draden zorgen dat er verbinding tussen die palen is. Tot voor enige tijd kon men door middel van die telefoon ook op een afstand met elkaar spreken. Nu niet meer. Men heeft het vliegveld vergroot en om nu de draden uit de lucht en de vliegmachines in de lucht te houden, heeft men een kabel in de grond gelegd.

Neen, géén telefoonkabel. Een deskundige op telefoongebied bij de afd. vliegdienst op Curaçao, vond in een vergeten hoekje een stuk kabel, vermoedelijk scheepskabel, en dat was nu precies goed genoeg voor Bonaire. Het resultaat is dat gesprekken tussen Kralendijk en Rincon uitgesloten zijn. Zo is het nu al enige malen gebeurd, dat de dokter en de vroedvrouw, die op Rincon nodig waren, per auto in plaats van per telefoon moesten worden gewaarschuwd.

In de eerste plaats ging telkens een kostbaar half uur verloren. En in de tweede plaats moest telkens een auto a ƒ 4.— worden gehuurd. En wie betaalt dat? Het Gouvernement dat voor een telefonische verbinding moet zorgen?

Geen denken aan. Dat betaalt óf de patiënt wanneer die dat kan óf, en dat meestal, de chauffeur, die geen cent ontvangt, maar die wel zijn benzine en tijd kwijt is.

Hopelijk komt er verbetering vóór er mensenlevens verloren gaan. Zonder telefoon komt de Dood telkens om het hoekje kijken.

Kapstok en kleedje.

Wij hebben de klacht van een onbekende schrijver gelezen voor de bizondere wijze, waarop Curaçao met zijn soldaten meeleeft in deze gevaarlijke tijden en daarvan blijk gaf door het gezamenlijk aanbieden van een kapstok en een kleedje voor de cantine. Waarde Generaal! Zijt gij daarover verbaasd? Gij hebt nu eens ondervonden, wat wij op Bonaire altijd ondervinden. U zult toch begrijpen, dat waar het Bestuur de Leden van de Staten, de Hoofden van Dienst plus de gehele bevolking van Curaçao samen niet meer dan een kapstok en een kleedje voor hun eigen zonen, mannen en broeders bijeen konden brengen, voor ons arme Bonairianen helemaal niets overblijft. Wij zullen U vertellen, wat er in 1914 in het centrum van Nederland is gebeurd.

In het centrum des lands woonde een Baron of een Graaf, die een pracht van een kasteel bewoonde in een groot park. Soldaten die op oefening waren, werden altijd namens de eigenaar met behulp van honden en bedienden weggejaagd. Niemand van het profane soldatenras mocht dat park betreden. Totdat de oorlog begonnen, onze Baron in zijn rats kwam te zitten. We werden overstroomd met kapstokken en kleedjes en alles wat daarbij behoort. Daarom, geachte Generaal, gij moet zorgen dat men van het dreigende gevaar overtuigd wordt. Gooi een paar bommen hier en daar en de cantine-ameublementen zullen U toestromen.

Achteruitgang.

Het gaat met Bonaire niet goed. De export gaat achteruit. Er zijn niet veel export-artikelen op ons eilandje: wij hebben aloë, dividivi, zout, houtskool, mest en kleinvee.

Aloë staat er goed voor. Naar wij kort geleden van een van de voornaamste kooplieden vernamen, heeft dit product een recordprijs.

Vooral de kleine landbouwer op Bonaire kan het Dept. van Economische Zaken op Curaçao niet dankbaar genoeg zijn, dat men de aloë-aanplant zo goed bevorderd heeft. Dit jaar zijn, naar verluid, een paar honderd hectaren bijgeplant. Wij konnen voor Bonaire slechts hopen, dat het Bestuur op deze goede weg zal voort gaan.

Er dient o.i. wel op gelet te worden, dat niet te veel gronden die tot nu toe voor mais werden gebruikt, nu tot aloëvelden worden gepromoveerd. Het zou misschien goed zijn door bizondere huurfaciliteiten het huren van nieuwe gronden te bevorderen. Het zou jammer zijn, indien de maisaanplantingen achteruit zouden gaan. Het een zowel als het andere is nodig. Voor het volk is de kleine mais bovendien beter dan het geïmporteerde maismeel.

Zo goed als het met de aloë gaat, zo slecht gaat het met de andere Bonairiaanse producten.

Voor **dividivi** is de deur van onze belangrijkste koper, Duitsland, dicht gegaan, men vertelde ons, dat thans geen ton verkocht kan worden. **Zout** telt al jarenlang niet meer mee. Sedert 1937 is geen zout gegaard en er ligt nog een flinke voorraad op de zoutpannen.

Geitenmest wordt hoe langer hoe meer verdrongen door kunstmest. Mogelijk kan er nu een kleine opleving komen, tengevolge van de oorlog.

Houtskool wordt eveneens verdrongen, n.l. door de petroleum. Bovendien klagen de mensen hier steen en been over concurrentie uit het buitenland.

En tenslotte **de geiten en de schapen**, die een goede markt hebben in Curaçao, zijn, indien onze inlichtingen juist zijn, in de laatste maanden bij honderden gestorven door gebrek aan voedsel. En wanneer U ons, na lezing van het bovenstaande, nu vraagt, waarvan Bonaire nu eigenlijk leeft, dan moeten wij U het antwoord schuldig blijven.

Want ook wij begrijpen dat niet. Maar dat het nodig is, dat het gouvernement een onderzoek instelt naar de economische toestand van ons eiland en de vooruitzichten, vóór het te laat is, is onze rotsvaste overtuiging.

Honden.

Van de geiten en schapen die aan de hongerdood ontsnapt zijn, worden in de laatste tijd, vooral bij Rincon, tientallen door hongerige honden verscheurd.

Mensen die zelf niet te eten hebben, bezitten soms 3 honden, die zelf hun voedsel moeten zoeken.

Hopelijk zal de nieuwe gezaghebber afdoende maatregelen nemen.

Quos Ego!

STATEN VAN CURAÇAO.

Zitting op Donderdag, den 30sten November 1939, des avonds te 8 uur.

TE BEHANDELEN ONDERWERPEN:

1o. Ingekomen stukken.

2o. Ontwerp-landsverordening houdende regeling tot het verlengen van verloven van in Europa vertoevende burgerlijke ambtenaren, die tengevolge van den oorlogstoestand aldaar niet tijdig naar Curaçao kunnen terugkeeren (1939—1940—25).

3o. Ontwerp-landsverordening houdende bepalingen tot verbod van arbeid van kinderen beneden den leeftijd van 13 jaar (1939—1940—31).

DE GRIFFIER,

G. J. Ferguson.

CURACAO.

HET VERTREK VAN KOLONEL EN MEVROUW P. H. VAN DER STEEN.

Zaterdagmorgen, 25 dezer, had zich tegen 9 uur een hele schare wegbrengers op het vliegveld Hato verzameld om het echtpaar van der Steen, die zich in de korte tijd van hun verblijf hier vele vrienden gemaakt hadden, uitgeleide te doen.

Wij merkten o.a. op den Heer en Mevrouw Noorduyn, Kapitein Venema, den Heer en Mevrouw Muusze, Ir. Groote, Drs. Jansen, Mej. van Nierop, Mr. Franke, den Heer Hoffmann van Hove en Mr. Süthoff.

De Heer en Mevrouw van der Steen reisden per vliegtuig via Barranquilla naar Bogotá, waar zij enkele weken zullen verblijven om van daar via Ecuador scheep te gaan naar Ned. Oost-Indië, waar de Kolonel een nieuwe standplaats wacht.

STATISTIEK EN VERGELIJKING.

In het Curaçao nummer van 25 Nov. heeft Dokter W. W. de Regt een antwoord willen geven op ons artikel wat bovenstaande titel voerde in de Amigoe van 18 November l.l.

Om de bijzondere welwillendheid, welke uit dit antwoord spreekt, een welwillendheid, welke geheel buiten de toon valt van het blad „Curaçao", willen we voor zover mogelijk hierop antwoorden.

„Voor zover mogelijk", schrijven we, en laten we er aanstonds bijvoegen, dat de mogelijkheid nu niet heel ver gaat, daar de Heer de Regt geheel langs ons heen redeneert.

Het Amigoe-artikel ging, zoals de titel zegt, over „Statistiek en Vergelijking" en trok in twijfel:

1° de juistheid der Amerikaanse statistiek;
2° het geoorloofde van het trekken van een vergelijking tussen N. Amerikaanse en Curaçaose negroiden.

En verder niets.

De Heer de Regt begint zijn antwoord aldus:

„Het is bijzonder jammer, dat „de schrijver in de Amigoe 2 ar- „tikelen uit CURAÇAO (n. 37 „en 38) **achtereenvolgens** heeft „besproken. Beiden hebben „slechts gemeen het Middelbaar „Onderwijs".

Wij onderstrepen **achtereenvolgens**: want daar ligt, als wij de zin goed begrijpen, **het bezwaar van Dokter de Regt.**

Maar juist hebben we deze artikelen achtereenvolgens geschreven, omdat, toen we het eerste artikel schreven, Dr. de Regt zijn artikel nog niet geschreven had en we dus onmogelijk daarop konden reageren. Maar ook omdat Dokter de Regt zeer terecht zelf opmerkt, dat beide artikelen van geheel **verschillende inhoud zijn.**

Over het tweede artikel nu van de Heer de Regt (daarover gaat de **controverse uitsluitend**) zegt Dokter de Regt zelf: dat dit artikel van zijn hand, „ niets te maken heeft, met de gods- „dienst, de kerk of de leden van welke „kerk dan ook".

En daarmede zijn we het roerend eens, maar we hebben ook in ons artikel „Statistiek en Vergelijking" nooit zo iets beweerd.

Nogmaals, we hebben alleen bezwaar gemaakt tegen de statistiek over Negroiden, Indianen en Kaukasiërs en tegen de vergelijking van Amerikaanse Negroiden met Curaçaose Negroiden.

En wat Dokter de Regt dan ook in de verdere drie kolommen **zegt over** de „geweldige rol als intellectuelen, welke de priesters, in **getal** genomen voor de R. K. Bevolking in Nederland hebben", enz., gaat helemaal buiten onze controverse om, en blijft dan ook geheel buiten ons **antwoord.**

Nog schrijft Dokter de Regt:

„Wat ik schreef over het Ne- „groiden-ras, acht de schrijver „(Amigoe) min of meer een aan- „val op de Katholieken".

Dat we als zodanig het schrijven van **Dokter de Regt beschouwd hebben, is** ook nergens door ons geschreven. Alleen hebben we in de **aanvang van ons** artikel wel laten blijken, dat het ons katholieken zeer **pijnlijk getroffen** heeft, dat zowel uit citaten in Dokter de Regt's eerste artikel bleek, een voor ons katholieken zeer beledigend artikel in „Curaçao" voor de Heer de Regt blijkbaar aanleiding was, om ook van z.g. wetenschappelijk standpunt daar nog eens een schepje boven op te doen.

Waar Dokter de Regt in zijn laatste artikel herhaalde malen getuigt, dat dit niet het geval is, zullen wij hem gaarne geloven. Maar we begrijpen dan te minder, hoe hij zich thuis kan voelen in het anti-papistische schrijversgilde van het weekblad „Curaçao".

DE GOUVERNEMENTS-MIDDELEN.

De belastingen hadden over de maand October wel een opvallend hoog cijfer door een post van **900.559** inkomstenbelasting: deze post is gelijkelijk over Aruba en Curaçao **verdeeld** en is dus vermoedelijk te danken aan de nieuwe methode van belasting-inning.

Overigens vallen in de cijfers over October nog niet veel waar te nemen van een invloed van de Europese oorlog, alhoewel we deze invloed niet willen miskennen.

We zien dat aan middelen van onderscheiden aard is opgebracht ƒ 315.770 tegen ƒ 269.423 in de maand October 1938, terwijl $^1/_{12}$ **van de raming** is ƒ 302.988.

Het totaalcijfer over de eerste 10 maanden heeft met ƒ 11.306.503.— als we het wel hebben, het totaalcijfer 1938 al overtroffen.

De eerste 10 maanden van 1938 brachten op ƒ 8.963.826.—, terwijl de raming over de eerste 10 maanden ƒ 9.853.300 is.

Maar er kunnen nog moeilijke tijden komen.

PARAGUAYOS — CURAÇAO.

2 — 0

Een verdiende overwinning.

Als de beide elftallen het veld opkomen, zijn de tribunes zo goed als helemaal bezet. Na de gebruikelijke vlaggegroet stellen beide teams zich voor de eretribune op en speelt Scherpenheuvel het Wilhelmus. De gasten verschijnen in rood shirt en donkere broek, terwijl onze jongens in de nationale trui spelen.

Curaçao heeft de uittrap, maar ver brengen onze jongens het niet en komen de gasten meteen gevaarlijk opzetten. Een ver schot van de midvoor vliegt naast. Zullen we eindelijk eens een team op bezoek hebben met schutters in de voorhoede?!

Curaçao gaat er nu met een goede aanval van de rechtervleugel vandoor, Ramirez schiet naast. Maar weer zitten de Paraguayos voor ons doel, goed wordt er samen gespeeld. Onze verdedigers lopen van het kastje naar de muur. Daar, daar heeft de midvoor de bal vrij, hij plaatst in de hoek. Vos kan er niet bij en het is **1—0.**

Het spel is alweer begonnen, gevaarlijk dicht naderen de gasten ons doel maar Maduro en Rosina kunnen nog telkens op het nippertje redden. Oostlander is het grote gat in de verdediging; keer op keer wordt hij met het grootste gemak gepasseerd.

Dan een goede aanval van Curaçao, mooi gaat de bal op het doel van de gasten af, maar Ramirez schiet in het zijnet. Daar zijn onze jongens alweer terug, weer een goede aanval van de rechtervleugel, Ramirez schiet tegen een achterspeler!

Maar dan is het voorlopig met de Curaçaose aanvallen gedaan. De gasten krijgen een hoekschop te nemen; zuiver plaatst de rechtsbuiten de bal voor het doel, maar Vos heeft het gevaar gezien, loopt tot de rand van het stafschopgebied uit en stompt de bal van het hoofd van de midvoor. Prachtig Vos!

De gasten zwermen nog altijd voor ons doel. Vooral Maduro heeft het voor zijn zwaarte hard te verantwoorden. (Wat absoluut nog geen reden is om dikwijls maar in het wilde weg naar de bal te trappen, met groot gevaar voor de spelers van de gasten!)

Mooi komt onze voorhoede nu opzetten, goed wordt er samen gespeeld, maar dan maakt Hernandez aan alle illusies een eind, als hij van dichtbij hoog over kogelt! Onze jongens blijven in de **aanval.** Opeens een precht pass van Ramirez naar Pietersz, een hard schot, de doelverdediger van de gasten valt uit, mist! Het publiek juicht al......... maar het schot zit in het zijnet!

Dan is het rust!

Na de rust heeft Oostlander zijn plaats aan Davelaar moeten afstaan, wat ook al geen grote verbetering blijkt te zijn!

De gasten zijn meteen in de aanval, maar gevaarlijk zijn ze nog niet, daarvoor is hun spel véél te kort.

Dan komt onze voorhoede in de aanval. Pietersz plaatst met een listig boogje de bal gevaarlijk voor het doel, maar de doelverdediger plukt hem netjes uit de lucht. Weer zijn onze jongens terug; van Ramirez naar Pietersz naar Bosch, een schot, maar de doelverdediger heeft de bal **klemvast.**

Maar nu is het ook genoeg vinden de Paraguayos en moet Vos meteen al ver uitlopen en een zeer gevaarlijke voorzet tussen **vier** gasten uit de lucht weg plukken. Direct hierop vliegt een keihard schot van de linksbuit[illegible] naast, dan is het de rechtsbuit[illegible] de buitenkant van de paal sch[illegible] scheelde al héél weinig! [illegible] Maduro de bal uit het [illegible] Gelukkig maat dat onze opluchting brengt. Als Herandez van enkele meters afstand naast heeft geschoten, zijn de gasten alweer terug en moet Vos een prachtschot houden. Binnen enkele minuten krijgt Vos nog drie, vier van deze kogels te verwerken, wat hem uitstekend afgaat. Hij klemt en vangt in alle standen! Dan opeens een fel, onverwacht schot van de midvoor dat Vos te machtig is en het is 2—0.

Na de uittrap zijn onze jongens even in de aanval, maar dan scheelt het weer heel weinig of de gasten hadden nog een doelpunt gemaakt; het hard schot vliegt op enkele decimeters naast!

Dan weer een goede aanval van onze jongens, waarbij Hernandez nog eens laat zien, hoe je géén doelpunt moet maken! Zijn onbesuisd schot van dichtbij vliegt meters over!

Met de Paraguayos in de aanval, fluit scheidsrechter Vsser, die we veel beter hebben gezien, voor het laatst en hebben de gasten verdiend met 2—0 gewonnen.

Nabetrachting.

Het team van de gasten maakte een goede indruk; hun kopwerk en samenspel is af! Wat baltechniek en schieten betreft, kunnen onze spelers nog héél wat leren, schutters hebben de gasten en goed ook! Daar kan Vos wel van meepraten!

In ons elftal zijn nog enkele zwakke plekken aan te wijzen, die makkelijk verbeterd kunnen worden, en wel vooreerst de midhalf-plaats. Oostlander maakte wel een heel slechte beurt, en Davelaar was niet veel beter! Dat een speler uit de voorhoede of een achterspeler de midhalf-plaats in ons nationale team moet bezetten, doet wel erg vreemd aan!

In de voorhoede was Ramirez weer de oude, goed bijgestaan door Pietersz, maar de anderen brachten er niet erg veel van terecht. In het bijzonder was dit het geval met Hernandez. Bosch hebben we vroeger dikwijls héél wat beter gezien.

Er zullen dan ook wel enkele wijzigingen in ons team zijn, dat a.s. Donderdag moet uitkomen. Nogmaals willen we de keuze-commissie herinneren aan een speler als H. Nahar! Had hij b.v. één van de kansen van Hernandez gehad, dan had ons Curaçaos elftal zeker een tegenpunt gemaakt!

Wat wij voor a.s. Donderdag verwachten? Ons elftal moet spellen?

Een kleine overwinning voor de gasten!

Komt er echter een gewijzigd Curaçaos elftal in het veld, met b.v. H. Nahar en G. Pardo in de voorhoede en een midhalf op de midhalf-plaats en spelen onze jongens met het echte strijdvorm, met brede open aanvallen. wie weet wat er dan nog gebeurt!

J. S.

GODSDIENSTOEFENING VOOR R.K. MILITAIREN.

Zaterdag 2 December a.s. des 's morgens om 7 uur precies is de maandelijkse H. Mis en gemeenschappelijke H. Communie voor alle R. K. Militairen en Oud-Militairen in de Kapel op het Brionplein.

Allen, die niet door actieve dienst verhinderd zijn, worden dringend verzocht hierbij tegenwoordig te zijn.

TOERISME NAAR COLOMBIA.

Naar wij van de K.L.M. vernemen, vertrokken op Zaterdag 18 dezer de Heer en Mevrouw Pruys met 2 kinderen voor een vacantiereis naar Colombia. Met hen mee reisde Mevrouw E. Barrón Endendijk. Het gezelschap vloog van Barranquilla per Scadta vliegtuig naar Medellin.

CURAÇAO DOOR AMERIKA BESCHERMD.

Verklaringen van President Roosevelt wijzen er op, dat in geval van nood Curaçao ook onder de beschermingsmaatregelen zou vallen, welke de Monroeleer nodig maakt.

Op een persconferentie te Washington heeft president Roosevelt er volgens Havas aan herinnerd, dat de Monroeleer van haar ontstaan af, bedoeld heeft te beletten, dat nieuwe rijken zich zouden meester maken van Amerikaans gebied of van in Amerika gelegen gebied, dat **onder de souvereiniteit van andere Europese mogendheden** staat.

De president verklaarde, dat de Amerikaanse regering zich uitstekend verstaat met de mogendheden op het Amerikaanse vasteland en met de landen, die hun souvereiniteit uitoefenen over een bepaald gebied in Amerika.

Hij zeide **wantrouwen** te koesteren ten aanzien van een nieuwe Europese overheersing van dit gebied. Onder het gebied, aan Europese mogendheden toebehorende, dat de Amerikaanse regering niet in andere handen wenst te zien overgaan, noemde Roosevelt bij wijze van voorbeeld St. Pierre en Miquelon, Martinique, Guadeloupe, de **Nederlandse** bezittingen en Brits Guyana.

DE GROTE PIANIST ARTHUR RUBINSTEIN OP CURAÇAO.

Op 12 December a.s. zal onder auspiciën van de Cur. Kunstkring door de wereldberoemde pianist Arthur Rubinstein een concert gegeven worden in Theater Roxy.

Arthur Rubinstein werd in 1890 te Lodz geboren. Reeds op de jeugdige leeftijd van 12 jaar, gaf hij concerten in Europa en Amerika. Toen hij 14 jaar oud was, werd hij bij Paderewsky geintroduceerd; twee jaar later maakte Arthur op raad van deze grote Pool zijn eerste Amerikaanse tournee.

In Frankrijk vergelijkt men hem sedert zijn optreden aldaar, met zijn grote naamgenoot Anton Rubinstein.

Zoals wij vernemen, zal Arthur Rubinstein op Curaçao slechts heel kort verblijven, daarom is het aan te raden de avond van 12 December vrij te houden, om van deze unieke uitvoering te kunnen genieten.

„ROND DE „SIMON BOLIVAR"

We hebben al geschreven over de droevige berichtgeving in zake de ramp van de „Simon Bolivar". Op het ogenblik weten familieleden van de bemanning, hier nog niet, wie der hunnen onder de overlevenden is.

Naar wij vernemen, kwamen op door particulieren gezonden telegram aan de Nederlandse gezant in **Londen direct** antwoord met inlichtingen terug, terwijl de officiële instanties blijkbaar deze inlichtingen niet kunnen krijgen.

Uit de Surinamer van Woensdag 22 Nov. lezen we wel heel merkwaardig nog meer bijzonderheden als wij nu, op Curaçao, met een dergelijke Beurs- & Nieuwsberichtendienst weten.

Zo lezen we o.a.:

Overlevenden vertelden, dat de opvarenden nergens op bedacht waren, toen het noodlot hen trof. Velen waren met dekspelen bezig, anderen waren in de salon. Plotsling klonk er een hevige ontploffing, die onmiddellijk doden veroorzaakte, doordat een deel van het schip tot boven toe versplinterd werd. Men meent, dat de gezagvoerder, kapitein Voorsprui, onder de eerste doden was. Verscheidenen werden door de schok overboord geslingerd.

Onmiddellijk sprongen velen in zee. Er was waarschijnlijk niemand, die nog iets trachtte te redden uit de hut of elders De passagiers in de salon werden overgeplast door een golf olie, waarschijnlijk afkomstig uit de machinekamer, die vernield moet zijn.

Binnen een **kwartier volgde een** tweede ontploffing, waarbij een der reddingsboten, die inmiddels werden neergelaten, werd getroffen, hetgeen wederom doden **eiste.**

Bij het redingswerk moeten vooral toegeschoten Engelse schepen zich hebben onderscheiden. Toen de geredden te Harwich aan land werden gebracht, stonden er ambulances en geneesheren gereed om hulp te verlenen.

WAT DE SURINAAMSE POT SCHAFT.

Van den Heer Seppen mochten we 'n boekje ontvangen van bovenstaande titel, inhoudende een aantal volledige maaltijden van Surinaamse voedingsmiddelen.

De samensteller van dit boekje is Mevr. H. Seppen-de Wekker, directrice van de Eerste Surinaamse Huishoud- en Industrie school.

Het boekje is uitgegeven door het comité der tentoonstelling „De Surinaamse Voeding", welke tentoonstelling kort geleden werd gehouden en een groot succes was.

Juist nu willen we de aandacht vestigen op dit boekje, daar door moeilijkheden en hoge kosten van transport, juist in deze tijd de **aanschaffing van** Surinaamse voedingsmiddelen de Curaçaose levensstandaard aanmerkelijk kan gedrukt worden, wat een belang is voor allen.

Kennismaking met dit boekje kan dat belang bevorderen.

Er zullen voor onze Curaçaose huisvrouwen nog wel tal van namen in het boekje voorkomen, **welke onbekend** zijn in de Curaçaose keuken. Maar wellicht zullen de toezenders van dit boekje ook nog wel verder zorg willen dragen, dat deze producten op Curaçao geen onbekenden blijven. Inlichtingen althans zullen ze gaarne geven.

BRAND AAN BOORD VAN EEN HAVENBOOTJE.

Gisterenmorgen ontstond er een ontploffing aan boord van een der speedboten van de havendienst. Het scheepje is vrij ernstig beschadigd. En de stuurman-motoris werd zodanig verwond, dat opname in het St. Elisabeths Gasthuis noodzakelijk was.

POLITIERAAD OP ARUBA.

Maandagavond acht uur was er vergadering op Aruba van den Heer Gezaghebber met **de twee heren leden dr.** Dussenbroek en Jossy Arends.

De heer Dussenbroek gaf zijn mening te kennen over de samenstelling der Raad en stelde voor het **aantal** leden uit te breiden. Toen bij de behandeling der artikelen **het onderwijs** aan de beurt kwam, gaf de heer Dussenbroek zijn verwondering te kennen over het verschil, wat er gemaakt werd tussen het openbaar onderwijs en het bijzonder katholiek onderwijs.

Er is bijvoorbeeld een **zeer groot** tekort aan localiteiten voor de katholieke schooljeugd en niets wordt daar aan gedaan.

De gezaghebber **gaf te kennen, dat** hij daar niets aan veranderen kon, wijl deze verordening aldus van Curaçao kwam.

Vervolgens kwam **het artikel, waar-**bij verzocht werd ƒ 600.— beschikbaar te stellen voor den dominee, als vergoeding voor de kosten, welke gemaakt worden bij het bezoeken der **gemeenteleden.**

Er was geen artikel, dat het zelfde voorstelde voor de R. K. Geestelijkheid.

De Heer Jossy Arends kon niet begrijpen, waarom er verschil werd gemaakt tussen de protestantse en katholieke bedienaren van de godsdienst, temeer daar hij van mening was, dat het de paters meer toekwam, daar zij vanzelfsprekend meer onkosten moesten maken. Het komieke antwoord van den gezaghebber bestond hierin, dat hij mededeelde, dat het vorig jaar voor dit doel ƒ 200.— was vastgesteld, doch dat dit bij gouvernementeel besluit van 16 Maart 1939 was te niet gedaan. De R.K. geestelijkheid kreeg geen ƒ 200.—.

De heer Jossy Arends bleef echter halsstarrig en werd in zijn hasstarrigheid nog geholpen door dr. Dussenbroek met het resultaat dat besloten werd voor dit jaar ook voor de R.K. Geestelijkheid een bijdrage te vragen in hun kosten.

Waarschijnlijk overmoedig geworden door deze gelijkstelling verzocht Dr. Dussenbroek een vergoeding te geven aan de onderwijzers, welke iedere dag naar San Nicolas moeten, om aldaar les te geven. Bovendien **toonde** hij aan, dat het toch noodzakelijk was de schoollokaliteiten op San Nicolas, Santa Cruz, Oranjestad en Noord uit te breiden, daar de kinderen toch een behoorlijke gelegenheid moeten hebben om het onderwijs te kunnen volgen.

Het gouvernement is toch verplicht voor een behoorlijke ruimte te zorgen, waar het onderwijs gegeven kan worden.

De kinderen van heden zijn de burgers van de toekomst. Het is bespottelijk, dat de kinderen het onderwijs niet kunnen volgen, omdat het gouvernement het geld niet geeft voor behoorlijke schooluitbreiding. Vroeger, als een jongeman van **een jaar of 20** niet op school was geweest, **dan zeide** hij: „Ik kan er niets aan doen; mijn vader had geen **centen." Als over** twintig jaar zo'n jongeman antwoord moest geven, zal hij zeggen: „Het gouvernement had geen centen".

Met dit verschil, dat vroeger vader ze werkelijk niet had, maar nu het gouvernement ze niet wil geven.

Er werd na nodige besprekingen alsnog besloten een som beschikbaar te stellen voor uitbreiding, **alhoewel de** Gezaghebber wees op de oorlogstoestand, welke zoveel geld zal eisen.

Het gaat goed met de **gelijkstelling** van openbaar en bijzonder **onderwijs.** Het gaat nog beter met de **gelijkstelling** van de bedienaren van de verschillende godsdiensten.

Maar het gaat het allerbest met de rechtvaardigheid.

K
KRO
O

NEDERLANDS WERELDPROGRAMMA.

Zondag, 3 December 1939.
01.25 — 0.25 uur G.M.T.
Via P.C.J. Golfl. 31.28 m.

1. Wilhelmus — Opening
2. Gramofoonmuziek
3. Actuële Aetherflitsen
4. Gramofoonmuziek
5. De Wereld in Vogelvlucht en Van en Voor de Missiepost door Paul de Waart
6. Eventueel Vaderlandse Kroniek
7. Gramofoonmuziek

KOLONIALE UITZENDING.

14.05 — 15.05 uur G.M.T.
Via P.C.J. Golflengte 19.71 m.

1. Mars
2. Wat in Nederland verscheen door Dr. Anton van Duinkerken
3. Gramofoonmuziek
4. De Wereld in Vogelvlucht en Van en Voor de Missiepost door Paul de Waart
5. Eventueel Vaderlandse Kroniek
6. Gramofoonmuziek.

Ons hart is nooit zo zwaar te dragen dan wanneer het ledig is.

Een enkel slecht boek kan voor de reine kinderziel worden als de plotseling geworpen straatkei, die een glasheldere spiegelruit verbrijzeld.

Van de verdiensten, die wij naar waarde weten te schatten, hebben wij de kiem in ons.

Wie een leeuw een ezel noemt, moet hem maar eens een halsband omdoen.

De eeltige hand van den werkman is meer waard dan de fijnst verzorgde hand van den nietsdoener.

Wanneer iemand talenten heeft, wil hij ze ook gaarne gebruiken. Kleine mensen noemen dit dan ijdelheid.

even in al zijn uitingen
ken om het geheim van zi...
...Santa! te leren kennen zonder zel-
...er hen, en ven, benijdt hij hen, die aan
woorden van eeuwigheid geloven en eindigt

WERELD IN VOGELVLUCHT.

NEDERLAND.

Overgenomen uit de Beurs & Nieuwsb.

Nadat de Nederlandse regering de nodige ophelderingen heeft gevraagd over het grensincident op negen November, heeft men te **Berlijn een formeel** protest ingediend, waarop tot nog toe nog geen antwoord is ontvangen.

Bij de rederij van Ommeren, welke maatschappij het getorpedeerde schip Sliedrecht exploiteerde, is thans bericht binnengekomen, dat er geen spoor gevonden is van de twee sloepen met 26 vermisten, opvarenden van de Sliedrecht.

De Minister van Onderwijs, Bolkenstein hield Zondag op de algemene vergadering van de Vrijzinnig Democraten bond een rede over de vernieuwing van het onderwijs en zeide, dat het nodig is, dat men het openbaar onderwijs niet langer ziet als een overkoepeling van verschillende **richtingen,** maar als een eigen richting, naast de Protestantse, Christelijke en Rooms Katholieke richtingen, **met wie een leven als gelijkgerechtigden en gelijkbegunstigden nodig en mogelijk is.** Die eigen richting zie ik als Christelijk humanistisch, zo zeide de Minister. Dat zij ook overheidsschool is, is iets secundairs.

Nader wordt uit Rotterdam gemeld, dat de Spaarndam nabij het lichtschip Tongue op de monding van de Theems getroffen werd door een mijn. Bij dit ongeluk zijn vijf mensenlevens te betreuren. **Namelijk twee bedienden,** de heer de Boer en Van Vis, voorts de matroos Mikkelsen en de chef hofmeester Luchtenborg en tenslotte een passagier Mevrouw Stephen Gobel. De overige opvarenden zijn gered en veilig **aan land gebracht. Voor zover bekend** is het schip niet gezonken, doch **wel zwaar** beschadigd.

CURACAO

IN HET VERSLAG VAN DE HOLLANDSE BANK UNIE N.V.

Als steeds behandelt het genoemde verslag ook speciaal het Gebiedsdeel Curaçao, daar Kantoren gevestigd zijn op de eilanden Curaçao (Willemstad) en Aruba (Oranjestad).

We ontlenen er aan:

Sedert de vestiging van de petroleum-industrie in dit Gebiedsdeel (op Curaçao in 1916, op Aruba in 1924) zijn deze beide eilanden zodanig in betekenis toegenomen, dat zij thans als knooppunten van het wereldverkeer mogen worden aangemerkt. Het is een verheugend verschijnsel, dat in de laatste jaren ook in Nederland de belangstelling voor onze bezittingen in de Caraïbische Zee sterk groeiende is. Dat men voor de mogelijkheden op Curaçao en Aruba in het Moederland een open oog heeft, wordt wel het duidelijkst bewezen door de cijfers van de uitvoer uit Nederland naar dit Gebiedsdeel, welke cijfers sedert 1934 zijn vervijfvoudigd.

De bevolking van het Gebiedsdeel Curaçao breidde zich gedurende 1938 weder belangrijk uit en telde op 31 December j.l. 101.021 zielen, waarvan op Curaçao 62.798, op Aruba 28.155 en op de overige vier eilanden tezamen 10.068.

Curaçao.

Het eiland Curaçao kon gedurende 1938 in alle opzichten weder ten zeerste profiteren van de gunstige gang van zaken op handels-, industrie- en scheepvaartgebied. Bij de plaatselijke petroleum-raffinaderij kwam men gedeeltelijk gereed met de uitbreidingen der verwerkings-installaties voor de uit Venezuela aangevoerde ruwe olie, evenals met de vergroting van de tankparken en de bouw van een groot aantal zeer geriefelijke, moderne woningen voor personeel en arbeiders. Inmiddels werd bekend, dat tot verdere vernieuwingen en uitbreidingen bij deze onderneming is besloten, waardoor de capaciteit, die in 1938 rond 9 millioen ton ruwe olie bedroeg (in 1937 rond 7.5 millioen ton) verder zal stijgen.

Tengevolge van deze voortdurende uitbreiding is de toeneming van vreemde werkkrachten ook in 1938 belangrijk geweest, in verband waarmede de reeds bestaande woningnood op Curaçao sterk toenam. Ondanks de bouw van woonhuizen, op grote schaal, door ondernemingen zowel als door particulieren, blijft het woningvraagstuk nijpend en stijgen de huurprijzen ver boven het normale peil, hetgeen het Bestuur van Curaçao aanleiding heeft gegeven tot het instellen ener enquête, waarvan het resultaat echter nog niet bekend is gemaakt.

Verschillende nieuwe Bestuursmaatregelen op sociaal en economisch gebied kwamen tot stand; o.a. zagen verordeningen het licht inzake de winkelsluiting en het verbod inzake arbeid van kinderen beneden 13 jaar, terwijl een wet aangaande het arbeidscontract in voorbereiding is. De invoering en inwerkingtreding van de verplichte ongevallenverzekering vond op 1 Juli 1938 plaats. In het derde district van Curaçao werd een woondorp gebouwd op de plantage Santa Marta, waar gelegenheid wordt gegeven, zich onder leiding van een Nederlandse deskundige in het landbouwbedrijf te bekwamen. Het Bestuur verstrekte verder voorschotten aan de Vereniging voor Landbouw en Veeteelt ten behoeve van de bouw van een modern geoutilleerde melk-centrale, welke de pasteurisering en distributie van verse koemelk zal ter hand nemen.

Aruba.

De economische toestand van Aruba, welke wij reeds in vorige verslagen als gunstig konden kenschetsen, bleef over het geheel genomen onveranderd bevredigend. Het grootste deel van de bevolking vond tegen alleszins behoorlijke vergoeding emplooi bij de plaatselijke olie-bedrijven en de welvaart stond daardoor, in verhouding tot de omstandigheden elders, op een hoog peil. De handel boekte in de tweede helft van 1938 bijzonder levendige omzetten, waarop in het nieuwe jaar de gebruikelijke seizoensinzinking volgde, welke zich ditmaal echter merkbaar scherper deed gevoelen. Dit verschijnsel is des te eigenaardiger, daar het zich openbaart in een tijdperk, waarin de bevolking, voornamelijk door de aankomst van vreemde werkkrachten, van rond 22.000 tot rond 28.000 zielen aangroeide, hetgeen begrijpelijkerwijs verwachtingen van een dienovereenkomstige toeneming van de koopkracht had gewekt. De oorzaak van de meer langdurige teruggang moet dan ook waarschijnlijk worden gezocht in psychologische factoren, welke hun oorsprong vinden in de gespannen politieke toestanden elders, die zelfs menigeen in dit verafgelegen gebied tot terughoudendheid schijnen te manen. Misschien doet ook de omstandigheid, dat de bedrijvigheid bij de kleinste van de beide plaatselijke olie-raffinaderijen, welke het ruwe product uit Mexico placht te ontvangen, nu al enige tijd is ingekrompen, haar invloed gelden.

Bonaire.

Ter bevordering van de aloë-hars-uitvoer van Bonaire verstrekte het Bestuur voorschotten aan de planters tot uitbreiding van de aloë-aanplant op dat eiland. Er zijn reeds tekenen welke op te verwachten gunstige resultaten van deze maatregel wijzen.

St. Eustatius.

Het Gouvernement kocht te „Golden Rock" op het eiland St. Eustatius een tweetal plantages, waar acht eenvoudige boerenwoningen werden gebouwd en het landbouwbedrijf onder leiding van een landbouwdeskundige zal worden uitgeoefend. Voor de producten zal het eilanden Curaçao een goede markt blijken te zijn.

Scheepvaartbeweging.

In 1938 is het aantal vaartuigen, dat te Curaçao en Aruba werd ingeklaard, opnieuw gestegen; ter vergelijking nemen wij hieronder de desbetreffende gegevens over de laatste 5 jaren op:

Jaar:	Aantal stoomschepen	Netto-inhoud in M³
1934	8.592	50.825.043
1935	9.019	53.732.820
1936	9.426	58.312.408
1937	10.529	65.889.345
1938	11.559	73.891.632

Jaar:	Aantal zeilschepen	Netto-inhoud in M³
1934	1.932	175.918
1935	2.363	269.592
1936	2.631	248.971
1937	2.654	258.270
1938	2.631	259.411

Deze aanzienlijke scheepvaartbeweging heeft Curaçao geleidelijk een plaats ingeruimd onder de tien voornaamste havens der wereld.

Gouvernements-financiën.

De toestand van de Gouvernements-financiën bleef in 1938 zeer gunstig. Aan de Regering in Nederland werd als vrijwillige bijdrage van Curaçao in de kosten van de defensie-maatregelen een bedrag van C f 100.000.— aangeboden. Het dienstoverschot over 1938 bedroeg het dubbele van 1937. Voor een goed overzicht dienen de navolgende gegevens over de laatste 5 jaren te worden vermeld:

Jaar:	Inkomsten	Uitgaven:	Overschot:
1934	Cf 8.453.845.—	Cf 7.566.677.—	Cf 887.168.—
1935	Cf 8.416.556.—	Cf 7.163.148.—	Cf 1.253.408.—
1936	Cf 9.276.705.—	Cf 7.882.195.—	Cf 1.394.511.—
1937	Cf 9.679.431.—	Cf 9.327.752.—	Cf 351.679.—
1938	Cf 10.748.858.—	Cf 10.032.443.—	Cf 716.415.—

Openbare werken.

Vermeldden wij reeds een grote bedrijvigheid in de woningbouw, ook het Departement van Openbare Werken had moeite, het vele werk bij te houden. Te Willemstad (Curaçao) verrees een groot modern ingericht schoolgebouw voor openbaar onderwijs.

De verbetering van straten en wegen, speciaal van de grote verkeerswegen naar de buitendistricten, waar grote woningcomplexen zijn ontstaan, werd in 1938 krachtig voortgezet. De verbinding tussen de oevers der beide, door de St. Anna-baai gescheiden, gedeelten van Willemstad, werd verbeterd door het vervangen van de bestaande oude pontonbrug door een nieuwe, van zeer sterke constructie en met zeer ruime rij- en voetpaden; waar dagelijks 5000 automobielen en meer dan het dubbele aantal voetgangers deze brug passeren, voorziet dit nieuwe bouwwerk in een lang gevoelde behoefte.

Te Oranjestad zowel als te San Nicolas (Aruba) werd een watertoren gebouw ten dienste van de Landswatervoorzieningsdienst; verder kwamen enige Gouvernementskantoren en nieuwe schoolgebouwen tot stand. In Januari 1939 werd uiteindelijk een aanvang gemaakt met de uitbaggering van de haven van Oranjestad, waarmede een langgekoesterde wens van Aruba in vervulling is gegaan. Voor de uitvoering van dit project werd een bedrag van rond Cf 400.000.— uitgetrokken. De haven zal op een diepte van ca. 30 voet worden gebracht en daardoor toegankelijk worden voor grote oceaanschepen. Men koestert thans de verwachting, dat de doorvoerhandel naar Centraal Amerika hierdoor in betekenis zal toenemen.

Buitenlandse handel.

De in ons vorige jaarverslag vermelde enorme stijging van de in- en uitvoercijfers hield eveneens in 1938 aan. Zij houdt gelijke tred met de hierboven reeds besproken uitbreidingen bij de locale petroleumondernemingen.

Wij laten hieronder de gegevens volgen van de waarde van de in- en uitvoer gedurende de laatste 5 jaren van de eilanden Curaçao en Aruba tezamen (de vier andere eilanden blijven hierbij buiten beschouwing):

Jaar:	Curaçaose Uitvoer:	Curaçaose Invoer:	Curaçaos Uitvoer-overschot of tekort:
1934	Cf 161.241.307.—	Cf 155.327.813.—	+ Cf 6.913.494.—
1935	Cf 167.194.468.—	Cf 173.803.877.—	— Cf 6.609.409.—
1936	Cf 201.446.964.—	Cf 196.663.213.—	+ Cf 4.783.751.—
1937	Cf 269.878.739.—	Cf 298.288.500.—	— Cf 28.409.761.—
1938	Cf 340.481.315.—	Cf 390.734.070.—	— Cf 50.252.855.—

In verband met uit het buitenland vernomen klachten over uit het Gebiedsdeel geëxporteerde aloë-hars, waarin steentjes en andere onzuiverheden werden gevonden, benoemde het Bestuur een aloë-commissie, welke tot taak heeft, door contrôle en adviezen een zo groot mogelijke zuiverheid bij dit uitvoerproduct te bereiken.

De aloë-cultuur, welke sinds de vestiging van de petroleum-raffinaderijen meer en meer op de achtergrond was geraakt, kon in de verslagperiode enige meerdere belangstelling trekken door de hogere prijzen, welke te New York en Londen voor de hars golden. Dit verklaart de stijging van de uitgevoerde hoeveelheid van 161.900 K.G. in 1937 tot 291.480 K.G. in 1938.

Terwijl de uitvoer van Curaçao naar Nederland, voornamelijk uit producten der olie-raffinaderijen bestaande, in 1938 zeer aanzienlijk steeg, is ook de invoer van Curaçao uit Nederland sterk toegenomen; deze verdubbelde sedert 1937 en is, zoals reeds vermeld, sedert 1934 vervijfvoudigd, zoals de navolgende cijfers aantonen:

Jaar:	Curaçaose Uitvoer naar Nederland
1934	Cf 21.322.558.—
1935	Cf 16.620.774.—
1936	Cf 22.518.480.—
1937	Cf 27.503.650.—
1938	Cf 38.426.651.—

Curaçaose Invoer uit Nederland:	Curaçaos Uitvoer-overschot ten aanzien van Nederl.
Cf 3.430.308.—	Cf 17.892.250.—
Cf 6.404.592.—	Cf 10.216.182.—
Cf 5.186.018.—	Cf 17.332.462.—
Cf 8.878.072.—	Cf 18.625.578.—
Cf 17.595.439.—	Cf 20.831.212.—

De enige eigen uitvoerartikelen van Curaçao en Aruba, die voor vermelding in aanmerking komen, waren in 1938: phosphorzure kalk (Cf 889.000.—), strohoeden (Cf 90.000.—) en aloë-hars (Cf 192.000.—).

Een wederom hoger cijfer wijst de invoer van manufacturen aan, welker waarde in 1938 rond Cf 5.530.000.— bedroeg (1937: Cf 5.025.000.—). In Aruba werd voor een bedrag van Cf 600.000.— meer aan manufacturen ingevoerd dan in 1937. Uit Japan werd in 1938 totaal Cf 2. 560.000.— aan goederen ingevoerd, tegen Cf 3.000.000.— in 1937.

Van de overige belangrijke importgoederen noemen wij:

Automobielen	Cf 1.309.000.—
Timmerhout	Cf 643.000.—
Bier	Cf 612.000.—
Sigaretten	Cf 586.000.—
Verduurzaamde levensmiddel en	Cf 574.000.—
Cement	Cf 513.000.—
Gedistilleerd	Cf 457.000.—

Onder de heersende gunstige financiële en economische omstandigheden konden onze Kantoren te Willemstad (Curaçao) en Oranjestad (Aruba) hun bedrijf tot belangrijk verdere ontwikkeling brengen en hun positie in het bedrijfsleven verstevigen door uitbreiding van relaties. De vergrote omzetten wierpen bevredigende vruchten af.

Te vergeefs worden vele woorden gebruikt, om er één ongezegd te maken.

Wat iemand zegt, is iets;
Wat iemand doet, is meer;
Wat iemand is, dat is 't voornaamste.

HUURCOMMISSIE

De Huurcommissie op Curaçao maakt hierbij bekend dat zij zitting zal houden voorloopig elken Vrijdag van 4 -- 6 uur n.m. ten Stadhuize.

Indiening van verzoekschriften tot schatting, verhooging, beëindiging van huur of klachten van huurders moeten worden ingediend bij den Secretaris der Huurcommissie, Handelskade No. 24 (2de verdieping Curaçao Trading Company).

De Voorzitter
der Huurcommissie te Willemstad,
GROOTE.
De Secretaris,
VAN BOVEN. 22

HUURCOMMISSIE.

In verband met de inwerkingtreding der „Huurcommissie-Regeling 1939" (P.B. 1939 No. 120) en de instelling der Huurcommissie op Curaçao met ingang van den 20sten November 1939 moeten verhuurders van woonhuizen (of van perceelen huurgrond voor het hebben daarop van woningen), die de huurprijzen van hun woonhuizen (of van hun perceelen huurgrond voor het hebben daarop van woningen) tusschen 1 Augustus en 20 November 1939 hebben verhoogd, hun verzoekschriften tot goedkeuring van die verhoogingen bij den Secretaris der huurcommissie indienen vóór 20 December 1939, tenzij zij onmiddellijk die huurprijzen tot het peil van 1 Augustus 1939 terug brengen.

De Vo
der Huurcom
G

wordt hoe langer hoe
ngen door kunstmest. Mo-
er nu een kleine opleving
tengevolge van de oorlog.
ool werdt eveneens verdron-

wij U
Want vele Russische plaatsen hebben
Maar dat het teiten een politiecorps opge-
vernement een vrijwilligers. De leden van
de economische gewapend maar in civiel

SPORT - RUBRIEK

Officiële Mededelingen van "De Curaçaose Voetbalbond".

HET ELFTAL DAT DONDERDAG 30 NOV. A.S. TEGEN DE PARAGUAYOS ZAL UITKOMEN, BESTAAT UIT DE VOLGENDE SPELERS.

E. Vos (R.C.C.)

J. M. Rosina (Scherp.) — A. J. Maduro (SUBT)

H. Leers (J. Hol.) — A. Sentiago (J. Hol.) — E. Ruiz (SUBT)

Pietersz (SUBT) — J. Ramirez (J. Hol.) — Oostlander (Asiento) — Panneflek (R.C.C.) — Rondijk (Volh.)

Aanvang 4 u. 15 precies
Scheidsrechter: Visser
Grensrechters: H. Rog en B. L. Dijk

Reserves:

Grovell	SUBT	Isidora	Volharding
Atalida	Hercules	Bernabela	SUBT
M. Davelaar	SUBT	Bosch	SUBT

Houders van vrije kaarten hebben geen vrije toegang voor hun dames bij de wedstrijden Paraguayos — Curaçao.

Junioreskaarten zijn voor genoemde interlanden wedstrijden ook niet geldig.

HET BESTUUR.

EMMASTAD

SPORTCLUB „ASIENTO".

Tennis.

Ladderwedstrijden:
Dinsdag, 4.30 n.m. (28 November)
Baan 1: Mevr. Vermeulen
Mevr. de Vries
Woensdag, 29 Novem 4.30 n.m.
Baan 2: Janknegt
Rosenthal

DAMES BRIDGE DRIVE EMMASTAD.

De wekelijkse bridgedrive begint 6 December 1939.

Deze drive zal gespeeld worden met vaste partner. De dames die daar aan wensen deel te nemen, gelieven zich op te geven voor 2 December bij

Mevr. van Berkum
Emmastad 88
Tel. 342.

Hockey.

Donderdag a.s. 30 November om 4.30 n.m. precies onderlinge wedstrijd tussen de volgende elftallen:

ROOD:
Soederhuizen
v. Cogh Mevr. v. Mourik
Broekman
v. Doeland Janknegt Mevr. Faay
v. Altena Bakker v. Beveren Mej.
Specht Grijp Kuipers
O
Brepols de Mol Deelen Mej. Coppoolse
Hartgers
Mej. Struving Bunte Mej. Philipszoon
Mevr. de Nieuwe Grasman
de Ridder
WIT

RESERVES:
ROOD: Mevr. Deelen, Zalberg, v.d. Vijver
WIT : Mevr. Zaalberg Keegstra, Broek
Scheidrechters: Lotman en de Boer.

Afschrijvingen slechts bij uiterste noodzaak aan HH Zaalberg en de Boer.

SOCIETEIT „ASIENTO"

Biljarten.

Wij kunnen nu wat meer definitieve berichten geven omtrent de komende competitie. Wij krijgen de beschikking over 3 avonden op 2 tafels, zodat er gespeeld zal worden in 3 klassen, n.l. A, B., en C klasse. De deelnemers zullen dus ingedeeld worden in deze 3 groepen volgens hun sterkte, welke vrijwel overeenkomt met de indeling van de laatst gespeelde gewone competitie.

Het begin van deze competitie is voorlopig bepaald op Dinsdag 12 December a.s. Er wordt gespeeld elke Dinsdag, Donderdag en Vrijdag; Dinsdag B klasse, Donderdag A klasse en Vrijdag C klasse.

In afwachting van deze competitie is er elke Dinsdag en Vrijdag biljartclubavond. Spelregels en andere reglementen zullen worden toegestuurd aan alle deelnemers voor de aanvang van de competitie. Zoals altijd rekenen wij weer op de volle medewerking. Deelnemers welke wacht-lopen, worden verzocht hun wachten op te geven voor a.s. Zaterdag aan A. H. Willemse, tel. 709 voor de maanden December en Januari. Vergeet niet dit op te geven en werkt een goede organisatie daarmede in de hand.

Het Bestuur.

Bridge drive.

Zaterdag, 2 December a.s. te 8.00 uur n.m. zal een bridge drive in de **Societeit „Asiento" worden gehouden.**

Hebt U er aan gedacht, dat vandaag (Woensdag) om 4 uur n.m. de inschrijving tot deelname sluit? Wacht dus niet tot het laatste nippertje en geeft U zich nog bijtijds op bij de Heren Bart (tel. 321 — 837) of Muskens (Tel. 427 — 453).

Het inleggeld bedraagt f 0,50 per persoon. Beperkte introductie toegestaan.

Het Bestuur.

Enige Britse soldaten helpen elkaar voor hun vertrek naar het Franse front.

In Amerika is men op zijn hoede voor sabotage der spoorwegen. Een wachter houdt een persoon aan op de spoorwegbaan over de Potomac.